

naš tednik

LETO XXXII. — Številka 13 27. marca 1980 Cena 4.— šil. (5 din)
Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES v TEDNIKU

Komentar o
gospodarstvu

stran 2

Izhod iz krize
turizma

stran 3

Bilčovs: občni
zbor „Bilke“

stran 5

Turistični sejem GAST v Celovcu je včeraj zaprl vrata. Na številnih seminarjih, pri razstavljalcih in pri drugih strokovnjakih je bilo možno dobiti mnogo informacij in pobud. Na sliki: predsednik ISTIT Alojz Gregorič se informira o turizmu v Sloveniji.

Dr. Rudolf Kirchschräger leta 1978, ko je sprejel člane predsedstva NSKS dr. Grilca, mag. Warascha ter Karla Smolleta.

Komite Slovinci za Kirchschrägerja: „interes, razumevanje za manjšino“

Včeraj se je v Celovcu konstituiral komite „Slovinci za Kirchschrägerja“. Pobudniki tega komiteja poudarjajo, da je Kirchschräger v svoji funkciji kot zvezni predsednik kazal posebno razumevanje in poseben interes za posebni položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Kot glavna govornika komiteja sta bila izvoljena dr. Pavel Apovnik, uradnik koroške deželne vlade, ter dr. Reginald Vospernik, ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Kot prvi so pristopili

temu komiteju prvi kandidat KEL Karel Smolle, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc, predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Filip Warasch, tajnik Krščan-

ske kulturne zveze Nužej Tolmajer in podpredsednik Slovenske prosvetne zveze Tomaž Ogris.

Komiteju pripadajo še nadaljne osebnosti iz političnega, gospodarskega in kulturnega življenja koroških Slovencev. Sklenili so tudi, da bodo sodelovali z že obstoječim nadstrankarskim komitejem „Avstrijci za Kirchschrägerja“.

Pogovori z zveznim kanclerjem

● Pogovori med zveznim kanclerjem in zastopniki treh parlamentarnih strank na eni in zastopniki slovenske narodne skupnosti na drugi strani se bodo nadaljevali jutri, petek, 28. marca. — Kakor je rečeno v povabilu urada zveznega kanclerja, bo poleg vprašanja operacijskega koledarja tudi nadaljnje postopanje v narodnostnem vprašanju predmet pogovorov.

Član predsedstva NSKS Karel Smolle je v izjavi za tisk pozdravil nadaljevanje pogovorov o operacijskem koledarju, ki je bil pri zadnjem srečanju 7. decembra lani predan zveznemu kanclerju dr. Brunu Kreiskemu. — Vmes da so imeli kancler in stranke priložnost, da študirajo operacijski koledar, ki se v ostalem naslanja na model, ki so ga z uspehom uporabljali tudi na Južnem Tirolskem. Zastopniki koroških Slovencev torej računajo pri pogovorih v petek z

neke vrste vmesnim poročilom s strani zveznega kanclerja. Pač pa je materija operacijskega koledarja zelo obsežna, tako da bodo brez dvoma potrebna še nadaljnja srečanja. Čim večja pa bo pripravljenost za rešitev posameznih točk s strani zveznega kanclerja in strank, tem prej se bo dal rešiti tudi problem sosvetov, ki so integrirani v ta operacijski koledar, je dejal Smolle.

Smolle se je za pogovore v petek kazal tudi zaradi tega optimističnega, ker so Slovinci imeli vmes tudi pogovore z zastopniki vseh treh parlamentarnih strank in so pri tem zastopniki strank imeli priložnost, da spoznajo izhodišča in prizadevanja zastopnikov Slovencev v novi luči. — Zastopnikom NSKS oziroma ZSO so parlamentarci pri pogovorih izrazili tudi razumevanje za njih probleme.

Pogovor v petek je treba gotovo gledati tudi v luči bodočega

obiska zveznega kanclerja Kreiskega v Beogradu. Smolle je k temu izjavil, da sta si obe sosednji državi edini v tem, da slovenski narodni skupnosti na Koroškem ni treba le zagotoviti obstoj, temveč tudi njen nadaljnji razvoj v enokopravnem družbenem okviru. Termin pogovora: petek, 28. marca, ob 15. uri, urad zveznega kanclerja, Mala dvorana za ministrski svet.

Razgovorov se bodo udeležili za Narodni svet predsednik dr. Matevž Grilc, podpredsednik Filip Warasch in član predsedstva Karel Smolle.

Nadžkof Pogačnik umrl

Jožef Pogačnik, ki je šele pred nekaj tedni stopil v pokoj kot ljubljanski nadškof in metropolit, je v tork ne-nadoma umrl. V imenu Narodnega sveta koroških Slovencev in KKZ sta poslala sožalno brzojavko predsednika dr. Matevž Grilc in župnik Lovro Kaselj. V njem je rečeno, da sta NSKS in KKZ znali ceniti delovanje tega cerkvenega dostojanstvenika. Podpredsednik NSKS mag. Filip Warasch pa je osebno kondoliral na ordinariatu.

Odločitev proti SAK-u

● V petek je Avstrijska nogometna zveza ÖFB potrdila sklep Koroške nogometne zveze, da se tekmo SAK-a kazensko prisodi Žrelcu. V utemeljitvi, ki jo bodo SAK-u dostavili še pismeno, je rečeno, da vratar Malle ni bil po izključku upravičen da igra. Tekma je torej prisojena Žrelcu s 3:0.

(Na sliki prizor z nedeljske tekme proti KAC-u, ki se je končala z 0:0)

UVODNIK

Nacistična ozadja

Politično dogajanje na Koroškem stoji še vedno v veliki meri pod vplivom nacionalnosocialistične tradicije in ta tradicija je na Koroškem v veliko večji meri prisotna kot v ostali Avstriji, je ugotovil v sredo na celovski univerzi znani zgodovinar Hans Haas. Haas vidi dva vzroka. Eden je v tem, da se je veliko NS-funkcionarjev vključilo v SPÖ, drugi pa je ta, da tu živi slovenska narodna skupnost, nad katero se lahko znašajo desnoekstremistične skupine.

Ce sledimo ugotovitvam Haasa, je glavna funkcija nemškonacionalnih krogov v tem, da kontrolirajo na Koroškem socialni red, ki naj poenostavljeno rečeno zgleda tako, da ostanejo Slovinci hlapci, Nemci pa naj jim gospodujejo. Seveda se nemškonacionalni krogi ne koncentrirajo samo na SPÖ, ampak so se porazdelili v vse večinske stranke. Ideološko podlago za rovarjenje pa jim preskrbi Heimatdienst; je hotel leta s praznovanjem svoje 60-letnice sam priznati, da se smatra za nasledek nacističnega Heimatbunda?

To ozadje je treba imeti pred očmi, ob tem viku in kriku, ki so ga zagnali nekateri koroški časopisi in politiki ko gre za gospodarsko sodelovanje med dvema obmejnim državama. Bojijo se, da bo gospodarsko sodelovanje dveh obmejnih regij morda tudi nekaj premaknilo v socialnem redu. Morda se tudi bojijo, da bo nazadovalo število brezposelnih, ki so bili vedno nevaren potencial za ekstremne ideologije.

Borut Sommeregger

Prejšnji četrtek je obhajal svojo 65-letnico zvezni prezident dr. Rudolf Kirchschräger.

Kirchschräger je bil rojen leta 1915 v Obermühlu na Donavi v Zgornji Avstriji. S štipendijo je začel študij prava, ga prekinil leta 1938 ob anšlusu ter delal kot bančni uradnik vse tja do vpoklica v nemško vojsko. Leta 1940, ob študijskem dopustu, je zaključil študij z dokto-

Zvezni predsednik Kirchschräger - 65 let

ratom ter poročil svojo Herma, ki jo je poznal že iz gimnazijskih let. Leta 1943 je ruska granata ohromila njegovo desno nogo; še danes se to opaža, da zvezni predsednik rahlo šepa.

Po vojni je bil Kirchschräger sprva okrajni sodnik v Langenloisu. Leta 1954 je prof. Verosta poklical Kirchschrägerja v pravni oddelek zunanjega ministristva. Kirchschräger je bil vodja tiste delegacije, ki je od 2. do 5. maja 1955 pripravljala državno pogodbo in je soavtor ustavnega zakona o trajni nevtralnosti Avstrije.

Kot strankarsko neodvisna oseba je bil od kanclerja Kreiskega leta 1970 poklican za zunanjega ministra. Ta posej je opravljal do svoje izvolitve 23. junija 1974, ko je kot kandidat SPÖ bil izvoljen za zveznega predsednika — kot naslednik Franza Jonasa. Njegov protikandidat je bil innsbruški župan Alois Lugger. Kirchschräger velja kot aktiven katoličan.

BRUNO SLEDI TITU?

Precej občil je že imenovalo avstrijskega vladnega šefa Kreiskega kot naslednjega šefa neuvrščeni. Vmesna rešitev sedaj — Tito je sledil Castro iz Kube — da ne more dolgo držati, ker je pač Kuba le preveč moskovski satelit, medtem ko je Tito vedno veljal kot nasprotno. Kreiskijevo udejstvo vanje na svetovnopolični sceni — zadnje dejanje je bilo priznanje PLO — velja kot iniciativno, njegove ideje kot dolgoročne, vedno pa človečanske. Ideja o Marshall-načrtu za Tretji svet pa je prepričala zadnje dvome.

ŠAH V EGIPTU

Bivši iranski šah Mohamed Reza Pahlevi je zapustil Panamo ter zbežal v Egipt. Menda se je bal, da bi ga Panama kaj kmalu mogla izročiti Homeinijevim revolucionarnim sodiščem, ki bi šahu zaradi njegovih nešteti zločinov brez dvoma napravili proces z brezdvomnim izidom. Sedaj ko je šah gost egiptovskega predsednika Sadata, je izjavil, da se je bal zastrupitve po ameriškem CIA-ju. Medtem ko zagotavlja Sadat bivšemu šahu trajen azil, se pojavljajo že prve grožnje o eksploziji na Bližnjem vzhodu.

ROMERO UMORJEN

Kandidat za Nobelovo nagrado Arnulfo Romero, nadškof San Salvadorja, je bil ustreljen sredi povzdigovanja pri maši v bolnici, ki jo je sam bil ustanovil. Škof, ki se je vedno zavzel za uboge ter proti sili, je zadnje nedeljo pridigal proti zatiranju po vojaki. Vojaške oblasti so Romerov govor močno kritizirale ter mu očitale, da podpira rebele. Škof je v pridigi pozval vojake v deželi, naj se zoperstavijo ukazom, ki nasprotujejo božjemu zakonu ter prosil, naj se odpovedo sili in zatiranju.

VOLITVE V IRANU

Pretekli konec tedna so bile v Iranu volitve v parlament. Važne so volitve za zahodne opazovalce predvsem zaradi tega, ker je predsednik Bani Sadr ponovno izjavil, da se bo usoda talcev v ameriški ambasadi rešila po volitvah. Medtem so se pojavili številni protestni glasovi, ki govorijo o manipulacijah pri volitvah, kjer da je islamska duhovščina izrabljala nepismenost med volilci v svojo korist. Bani Sadr je organiziral komisijo za priobčitev očitkov, Homeini je nove volitve izključil.

NESREČA Z BAKTERIJAMI?

Sateliti za kontrolo dogovorov velesil ZDA in Sovjetske zveze registrirajo ne le novozgrajene rakete in bombe ter druga orožja, temveč tudi nevojaška gibanja: tako je ameriško zunanje ministrstvo sedaj potrdilo, da je aprila lani v Uralu tekom nekaj ur umrlo več sto ljudi v majhnem območju. Domneve o tem: Sovjetom se je pripetila huda nesreča z bakteriološkim orožjem, ki je po „vojnih dogovorih“ (kdo se jih sploh drži) prepovedano. Sovjetska zveza je demantirala bakterije, potrdila pa bolezen.

Jugoslovanski dan na „GAST 80“

Jugoslovanski dan na sejmu GAST 80: Zastopniki jugoslovanskih in slovenskih turističnih ustanov ter gospodarske zbornice Slovenije so predstavili turizem v Sloveniji. Feri Horvat, podpredsednik Združenja gostinskih podjetij pri gospodarski zbornici Slovenije je na celovškem sejmu podal lanskega turistično bilanco in dal pregled za letos. Nekaj števil: 1979 je prenočevalo 78.513 Avstrijcev v Sloveniji. Lani so v Sloveniji našli 8,81 milijonov nočitev. Hkrati pa je 1979 prešlo 22 milijonov jugoslovanskih turistov meje. Eden od vzrokov preliva turistov vidi Fera Horvat v odprti meji in v politični stabilnosti Jugoslavije. Jugoslavija tudi načrtno odpira mejne prelaze in obnavlja prehode. Za Koroško ima izredni pomen tudi prehod čez Radlje. Zdaj, ko je izgrajena tudi 5,8 km dolga cesta na prelaz, so Radlje najbližja zveza med Koroško in Dunajem.

Kirchschläger: ukinitve procesov je v državnopolitičnem interesu

Po napadih koroškega tiska k ukinitvam petih političnih procesov (NT je poročal) je k ukinitvam zavzel stališče tudi avstrijski predsednik Rudolf Kirchschläger. V intervjuju za nek koroški časopis je Kirchschläger izjavil, da ničesar ne drži o sodnijskih postopkih, ki se zdaj vlečejo že tri ali štiri leta. Tako nastaja vtis, da gre za nova „kazenska dejanja in Koroška nikoli ne bo prišla do miru“. Kirchschläger je opozoril, da se je sam več kot 15 let zavzemal za Južne Tirolce in se je sam z vso energijo zavzemal za ukinitve političnih procesov na Južnem Tirolskem. Hkrati je izjavil Kirchschläger, da je njegova državnopolitična obveza, da se zavzema za „harmonično in mirno sožitje v vprašanju narodnih skupin“.

Na nekem zborovanju v Labotski dolini je minister za pravosodje dr. Christian Broda opozoril na dejstvo, da so po „Ortstafelsturm“ ukinitvi 1973 vse postopke. Zato ni možno govoriti o nekih „posebnih privilegijih“, in so bili postopki ukinitvi tudi v interesu enakopravnosti pred zakonom. Broda tudi ni izključil, da ne bo prišlo do ukinitve ostalih postopkov proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti. Po izjavi dr. Grilca, ki na-

stopa v političnih procesih kot odvetnik, je v teku še 10 sodnijskih postopkov. Tako Narodni svet kot ZSO zahtevata ukinitve vseh političnih postopkov.

Politični antisemitizem v Avstriji

V okviru razstave „Rumena zvezda v Avstriji“ je v sredo, 5. marca, predaval Jonny Moser z Dunaja o političnem antisemitizmu. Koreni tega pojava so bili trije, in sicer versko sovraštvo, gospodarsko sovraštvo in nacionalno-rasno sovraštvo do Judov. Beseda antisemitizem se je baje prvič pojavila leta 1800, pred sto leti pa so jo začeli rabiti v sodobnem pomenu.

Predavatelj je orisal vlogo antisemitizma v nemško-nacionalnem (Schönerer) in krščansko-socialnem gibanju (Lueger). Šele razmehroma pozno, po letu 1920, so se Judi začeli braniti proti antisemitizmu v Avstriji. Protijudovska gornja je dosegla svoj višek v nacistični dobi, a tudi po letu 1945 se

stopa v političnih procesih kot odvetnik, je v teku še 10 sodnijskih postopkov. Tako Narodni svet kot ZSO zahtevata ukinitve vseh političnih postopkov.

stopa v političnih procesih kot odvetnik, je v teku še 10 sodnijskih postopkov.

Stopa v političnih procesih kot odvetnik, je v teku še 10 sodnijskih postopkov. Tako Narodni svet kot ZSO zahtevata ukinitve vseh političnih postopkov.

Tujski promet na Koroškem je v močni strukturni krizi. Gotovo je eden izmed vzrokov tudi pomanjkanje dobrega deželnega turističnega koncepta. Izgraditvi potrebne turistične strukture se je pridružilo v preteklosti včasih mešetarjenje političnih prijateljev in „politika komolcev“. Berufsförderungsinstitut — Bfi je vabil pretekli četrtek v Osoje na „Koroške pogovore“ (Kärntengespräch) o problemih tujskega prometa na Koroškem, ki jih je vodil namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer.

Na teh razgovorih je bilo govora o trenutnem stanju in težavah iz vidika vseh nosilcev tujskega prometa na Koroškem. Prikazan je bil problem enosezonskih obratov, problem sanacije posteljnih kapacitet, problem delovnega časa in socialnih pogojev v turizmu zaposlenih, problem prenapolnjenih šol za turistične poklice, problem zaščite mladoletnih in njihovo izkoriščanje na delovnem mestu kot najcenejša delovna sila, problem brezposelnih (62% v višku glavne sezone zaposlenih je v mrtvi sezoni brezposelnih), problem izobraževanja (delav-

TEDNIKOV KOMENTAR

Podpora domačinom, ne tujemu kapitalu

MIHA ZABLANTNIK

TEDNIKOV KOMENTAR

ski urad investira letno okoli 5 milijonov šilingov za nadaljnjo izobrazbo v turističnih strokah), problem potrebne turistične infrastrukture in atraktivnosti ponudbe in problem boljšega nagovarjanja domačih gostov. Dipl. trg. Mayr, ki velja za strokovnjaka na turističnem področju, je informiral, da je bilo lansko leto 17 milijonov nočitev, to je za 12% prirastka, vendar je opozoril pri tem na velike probleme v strukturi turistične ponudbe na Koroškem. Mayr vidi možnosti izboljšanja ponudbe v izgraditvi velikoprostornih ponudb. Do leta 2000 se bo število turistov na svetu početrilo, ker se bodo skrčili delovni dnevi. Vprašanje pa je, v kolikor bo Koroška sposobna od tega odnesla. Močno raste

povpraševanje po zimskem dopustu in dopustu doživljanja. Glavna konkurenca Koroške ni morje, temveč južno-nemški prostor, ki ima dve tretjini avstrijskih nočitev.

● Občinski odbornik VS Šentjakob Miha Antonič se je izrekel za sanacijo obstoječih obratov z uvedbo ugodnih kreditov in subvencij. Ingrid Zablantnik je opozorila na slabe razmere glede delovnega časa, visoko izkoriščanje in slabo interesno zastopstvo v spornih slučajih. Prof. Franc Inzko je kritiziral pomanjkanje poučevanja slovensčine v turističnih šolah, pomanjkanje slovenskih jezikovnih tečajev, slovenskih jedilnih listov, nasploh pomanjkanje potrebnega jezikovnega servisa za gosta iz Jugoslavije, ki

prihaja v vedno večjem številu na Koroško. Sam se trudi že 10 let za izboljšanje teh jezikovnih nedostatkov, vendar naleti na gluha ušesa.

Kakor je razveseljivo, da razpravljajo o obstoječih problemih v tujskem prometu na Koroškem tudi pristojne oblasti, obstaja nevarnost, da bodo velekapitalistične družbe (večinoma inozemske) pobrale za izgraditev novih posteljnih kapacitet v okviru vase zaključenih turističnih naselij subvencije in izčrpale kredite, ki so namenjeni za sanacijo obstoječe strukture. Tisti pa, ki so v strukturni krizi, torej Korošci s svojimi manjšimi posteljnimi kapacitetami, bodo gledali skozi prste. Obstaja torej resna nevarnost, da se bo obstoječa struktura še poslabšala, ker bodo koristili državne denarje namesto domačinov tuji investitorji.

Prepričan pa sem, da bodo odgovorni politiki še preverili investicijske tokove in ravnali v smislu besed predsednika Delavske zbornice, Quantschniga, da je treba najprej sanirati in izgraditi obstoječe naprave in ponudbe.

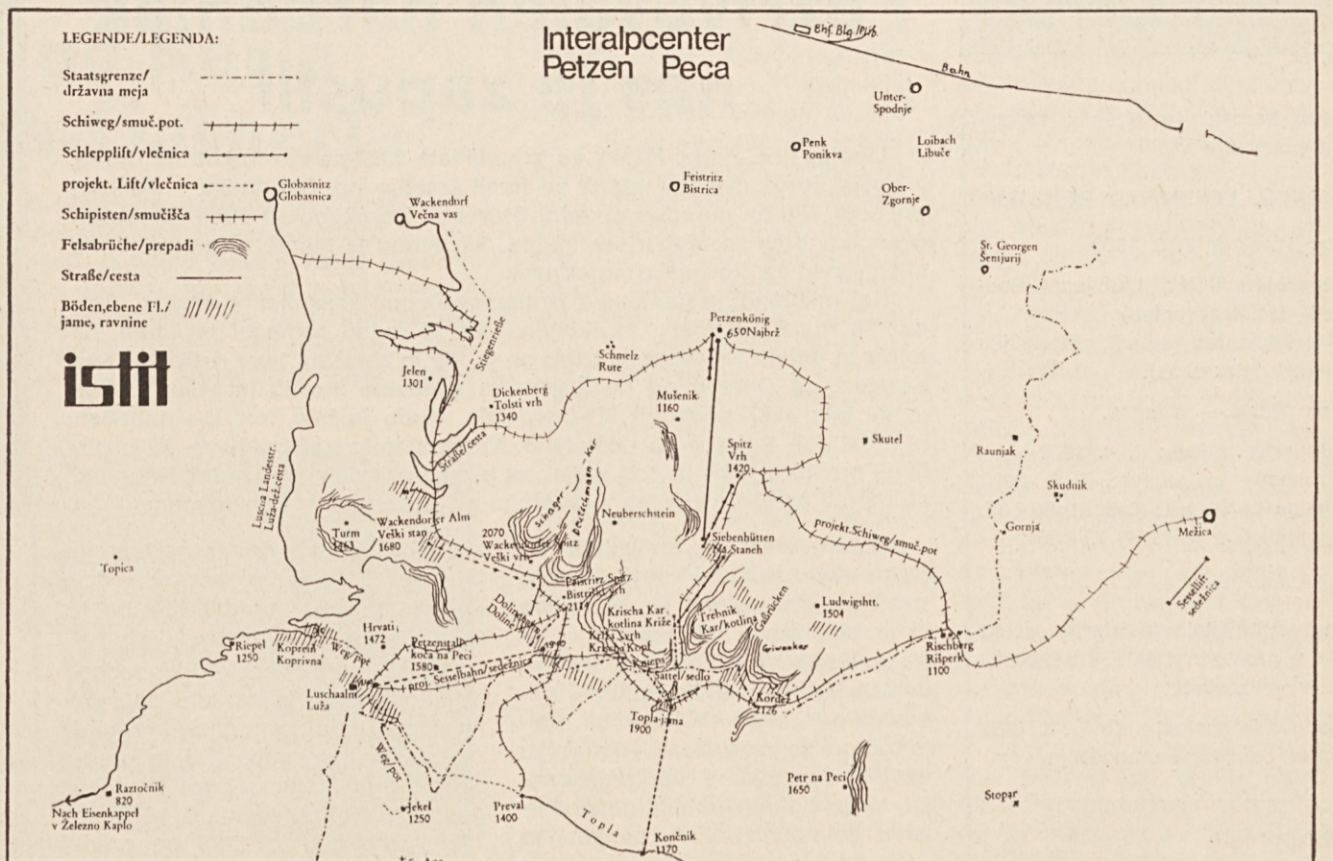
NOVO VODSTVO AVSTRIJSKO-SOVJETSKEGA DRUŠTVA

Prejšnjo nedeljo je bila v Celovcu redna deželna konferenca Avstrijsko-sovjetskega društva. Novi predsednik je postal dr. Anton Hofstätter. Dosedanji predsednik, 84-letni Valentin Just, je odstopil, izvoljen pa je bil za častnega predsednika. Podpredsedniki so postali namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer, bivši predsednik deželnega zbora Hans Pawlik, Hermann Kollienz in inž. Amtmann, mestni svetnik iz Beljaka; v vodstvu je še 21 nadaljnjih članov.

Poročilo o delovanju ASD je podal deželni tajnik Johann Perdacher; opozoril je predvsem na tesne stike s sovjetsko republiko Tadžikistanom in na številna potovanja v Sovjetsko zvezo ter predavanja o njej.

Deželne konference so se udeležili zvezna tajnica ASD dr. Margarethe Klug-Steiger, zastopnik sovjetskega veleposlaništva na Dunaju, deželni poslanec dr. Erwein Paska kot zastopnik deželnega glavarja in celovski župan Leopold Guggenberger. Pozdrave so poslane SPÖ, ÖVP in KPÖ.

Turizem: Enake šanse južni Koroški

Zadnja 10 leta so pokazala, da se potentni stalni gostje zanimajo za ponudbe v zimskem turizmu, ki so tako obsežne, da utešijo vsakovrstne potrebe in želje ter zagotovijo čim dalj časa zadosti snega (od novembra do aprila). Projekt Interalpcenter Petzen-Peca je nastal z vednostjo o tej potrebi. Dolgoletne praktične izkušnje (zimski pohod) in opazovanja dokazujejo, da je na jugozahodnem in zahodnem pobočju Pece za en četrt več snega kot na severnem, smučarjem do sedaj znanim pobočju. Tu je pod vplivom zahodnih in jadranskih podnebnih razmer dosti več padavin. Že pri prvih razmišljanjih so pobudniki imeli pred očmi izgraditev celotne regije, ker je možno le tako ustreči zapovedim velikoprostornih projektov in atraktivnosti. Poleg tega so pazili pri projektiranju na nevarnosti trajnega uničevanja naravnih nedotaknjenih območij na ta način, da skušajo v celoti izrabiti tista območja, ki so vase zaključena. Istočasno pa se zavaruje nedotaknjene prirode sosednjih in drugih regij. Obstoječi načrt dopušča po-

stopno izgraditev turistične infrastrukture na območju Pece. Trenutno obstajajo na Peci: 1 sedežnica (180 oseb na uro) in 4 vlečnice (3000 oseb na uro). Čeprav je bila v zadnjem času obstoječa prevodna ponudba docela izčrpana, kar je povzro-

čila populacija iz najbližjih občin, obstaja problem, kako gospodarsko zadovoljivo izrabiti na eni strani prevodne naprave (sedežnico in vlečnice) in na drugi strani hotelerijo in gastronomijo skozi daljši čas (sezono) kot do sedaj.

lika smučišča. Poleg Tople sta na vrhu Pece še predvidevani območji Doline in Veški stan. V višini od 1200 do 1800 m predvideva projekt smučišča na območjih: Doline — Preval, Doline — Luža, Veški stan — Tolsti vrh, Kordeževa jama — Rišperk. V dolinah so predvidene v projektu Interalpcenter Petzen-Peca te postojanke: 1. postojanka je že pri Najbržu na območju občine Pliberk; 2. postojanka naj bi bila na Luži na območju Železna Kapla—Globasnica; 3. postojanka naj bi bila pri Prevalu ali Končniku na območju občine Ravne; 4. postojanka pa naj bi bila na Rišperku ali Stoparju na območju občine Pliberk ali Ravne.

V preteklih 10 letih so osredotočile tri južnokoroške občine Pliberk, Globasnica in Železna Kapla svoje napore za ojačitev regionalnega gospodarskega življenja na izgradnjo masiva Pece. Iz tega je nastal projekt Interalpcenter Petzen-Peca.

Zaradi pomanjkanja industrije in večjih obrtniških obratov bi realizacija projekta Interalp-

center Petzen-Peca poživila turizem in ojačila finančno moč tega ekonomsko nerazvitega območja. Realizacija predloženega projekta bi pomenila tudi ekonomsko, kulturno in narodnopolitično poživitev teh treh občin.

Samo velikoprostorne ponudbe pritegnejo stalnega gosta

Znanstvene raziskave kažejo, da zagotovijo tako izrabo obrata, ki jo je možno zagovarjati z ozirom na stroške, samo velikoprostorne ponudbe — regije smučišč, ker pritegnejo stalnega gosta.

Predlagana struktura (povezava) izgraditve smučišč na Peci omogoča, da se pri realizaciji skupnega projekta lahko začne tudi z gospodarsko in praktično uporabljivimi deli projekta. Ker so prevodne naprave, ki povezujejo dolino z višjimi območji (Luža), ki niso poraščena z drevjem, večinoma tehnično zelo zahtevne (najmanj kot sedežnice), je ekonomično pametneje začeti z realizacijo

projekta tam, kjer se z najmanjšimi stroški lahko ustvari kar se da velika ponudba. Pri projektu Interalpcenter Petzen-Peca pomeni to: izrabiti že obstoječo sedežnico (Najbrž — Na Staneh) vključno njeno že načrtovano ojačitev, da se dosežejo smučišča na vrhu Pece, namreč v Topli. To zahteva na avstrijski strani izgraditev vlečnice (okoli 550 m) od sedanjega že obstoječega sistema vlečnic na sedlo Knips. S postavitvijo dveh vlečnic na jugoslovanski strani, v Topli, se podvoji dosedanja ponudba smučišč na Peci. To se pravi, da je mogoče s to povezavo doseči s čim manjšimi stroški kar se da ve-

Vz gledna dvojezičnost je odlika tega projekta

Župani teh treh prizadetih občin, Franc Mikusch za Pliberk, Albert Sadjak za Globasnico ter Josef Lubas za Železno Kaplo upajo, da bodo ustrezna javna mesta in gospodarske ustanove podprle predloženi razvojni program. Pohvale vredno je tudi načelo dvojezičnosti tega projekta, ki se dejansko dosledno prakticira.

Klavzura KEL: izhod iz turistične krize!

„Izhodi iz strukturne krize koroškega tujskega prometa“ so bili predmet obravnavanj klavzure predstojništva Koroške enotne liste (KEL) v nedeljo na Sinah v Rožu. Pametno prostorsko načrtovanje pa je osnovni predpogoj za premostitev te krize, je bilo prepričanje udeležencev klavzure.

Trenutno aktualno vprašanje zgraditve nadaljnjih počitniških naselij se mora izčrpano in obsežno diskutirati — odgovorni naj ne bi prehitro odločali. — Ne da bi skušali zmanjševati iniciativ graditeljev takih projektov, pa je kljub temu treba opozoriti na nevarnosti, ki so povezane z njimi. Počitniška naselja so v sebi zaključena in zaokrožene enote in se nagibajo k omejitvi ter izključitvi drugih obstoječih tujskoprometnih ureditev v prizadetih krajih.

S finančnim pospeševanjem takih počitniških naselij ter drugih velikih tujskoprometnih centrov, za katerimi stojijo vplivne osebe in skupine z veliko kapitala, ki pogostokrat niti niso potrebne takih subvencij, se avtomatično odtegne pozornost od pospeševanja iniciativnih malih podjetnikov in obrtnikov, se nadalje zanemarijo obstoječa struktura, ki je potem obsojena na okrnitev.

„Izgradnja in izboljšanje obstoječega“ mora biti deviza po mnenju udeležencev klavzure KEL. Ponudba individualnega dopusta ne manj izpostavljena nihanju v okusu in trendu. Poleg zvišanja standarda bi se morale razširiti ponudbe in naprave za prosti čas. Nepotrebna pa da je za individualni do-

pust individualna reklama posameznih občin s prospekti; tukaj še delujejo premalo racionalno. Sredstva, ki bi si jih posamezne občine prištedile na ta način, bi lahko uporabili za te dodatne naprave za prosti čas. Tudi lastne oskrbnike za prosti čas, kakor jih tudi Delavska zbornica že nekaj let izobražuje, bi lahko financirali na ta način.

Na klavzuri predstojništva so obravnavali tudi načelna izhodišča KEL, ki se bo še vnaprej v deželi zavzemala za narodnostne pravice slovenske narodne skupine, v ospredju politike pa bo politični boj za socialne težnje južnokoroškega prebivalstva ter tesno sodelovanje z nemškogovorečimi demokraciji.

ISTIT je lani jeseni predstavil turističen prospekt južne Koroške v več jezikih.

Da pri realizaciji projekta INTERALPCENTER PETZEN-PECA državna meja ne bo ovira, bo gotovo potrebne precej dobre volje v obeh državah. Če pa uspe v smislu izgraditve turistične infrastrukture na območju Pece rešiti problem sedanjega poteka državne meje, seveda da samo v obsejnim obsegu in pomenu predvideni projekt, ne bo imel samo neposredne koristi, temveč gotovo tudi važno družbeno- in narodnopolitično veljavo.

To pa bi bil korak v boljšo bodočnost, v novo Evropo, ali, kakor je zapisal Edvard Kardelj: „Karkršna koli oblika ozemeljskih pretenzij — še zlasti danes v Evropi — v trenutku, ko narodi začenjajo spoznavati, da gre za to, kako odpraviti meje, oziroma, kako jih vzajemno odpirati in jih narediti čim bolj svobodne za prehode ljudi, ne pa za to, kako bi jih spreminjali, je resnično zgodovinski anahronizem.“

Realizacija predloženega projekta Interalpcenter Petzen-Peca bi pomenila v tem smislu edinstveno vzgleden prispevek k sožitju med obema sosednjima državama in obema narodoma, ki živita v tej regiji.

PRIREDITVE

Zveza koroških partizanov organizira potovanje v

MOSKVO, LENINGRAD IN KIJEV

Čas: 31. 5. do 7. 6. 1980

Potovanje: Polet Ljubljana—Beograd—Moskva (ogled)
Polet Leningrad (ogled), polet Kijev (ogled), polet nazaj.

Cena: 8.000.— šilingov.

Zadnji rok prijave: 2. 4. 1980
Informacije in prijave: ZKP, 9020 Spitalgasse 12, tel.: (0 42 22) 85 2 35, dopoldan tudi (0 42 22) 72 4 35

Ernst Arbeitstein razstavlja svoja dela v prostorih „RAIFFEISENKASSE“ v Velikovcu.

Razstava je dostopna do 31. 3. 1980 v času bančnega uradovanja.

Ponovitev igre

„KASTELKA“

Prireditelj: SKD v Globasnici

Kraj: Šoštari v Globasnici

Čas: nedelja, 30. 3. 1980, ob 14.30

Nastopajo igralci domačega društva

Katoliška mladina prireja

ROMARSKO POTOVANJE V RIM

od ponedeljka, 7. 4. do nedelje, 13. 4. 1980

Vodita: Poldej Zunder in Pavel Olip

Vozi: Sienčnik

Cena: 2600.— šil. za vožnjo in pre-skrbo v Rimu

Prijave sprejema Katoliška mladina, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, od 26. marca 1980.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na

INTENZIVNI SEMINAR ZBOROVODIJ

ki bo v soboto, 12. aprila (pričetek ob 15. uri) in v nedeljo, 13. aprila 1980 (zaključek ob 15. uri) v Domu prosvete v Tinjah.

Vodja seminarja: prof. Jožko Kovačič

Prijave sprejema Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26, tel. 0 42 22 / 72 5 65/24, ter pro. Jožko Kovačič, tel. 0 42 74 / 37 83 do srede, 9. aprila.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na operno predstavo v treh dejanjih

„Slovo od mladosti“

PREŠEREN

ki bo 10. 4. 1980, ob 16. uri v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru.

Prijave sprejema Krščanska kulturna zveza do 4. 4. 1980 pisмено ali telefonično na naslov: Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel. 0 42 22 / 72 565-24

Vozi avtopodjetje Sienčnik:

Iz Šentpetra (strokovna šola): ob 13.30

Iz Celovca (izpred Mohorjeve): ob 13. uri

Iz Celovca (izpred gimnazije): ob 13. uri

Iz Šentruperta (šolske sestre): ob 13.30

Cena: za odrasle: 100.— šil., za študente 80.— šil.

Požrtvovalen narodnjak nas je zapustil

Lipejev oče, Franc Hanin, se je rodil leta 1902 na severni strani Drave, v občini Ruda. Njegovi starši so imeli kmetijo pri Gabrčniku v Podgori pri Rudi. Bili so narodno zavedni Slovenci. Naročene so imeli slovenske časopise, brali so Mohorjeve knjige. Sin Franc je starše posnel in se navduševal za slovensko narodnost.

Kot mladenič je pristopil k izobraževalnemu kmetškemu društvu „Ruda“ za Rudo, Šentpeter in okolico. Tam je redno pomagal pri igrah, bil tajnik in potem predsednik, trudil se je, da je zbral na tako raztegnjenem ozemlju, od Gorenč pa do Šentpetra zadostno število igralcev, da so mogli leta 1927 uprizoriti Miklovo Zalo. Hudo je bilo, ker jim nobeden ni hotel dati dvorane na razpolago. Končno so le našli nekoga, ki je obljubil prostore, a jih je pod pritiskom predzadnji dan odpovedal. Pripraviti so morali prostore zasilno v drvarnici pri Kozarniku v Šentkolmanu.

Njegove starše je prizadela huda nesreča. Pogorel jim je dom do temeljev. Zavarovani so bili slabo in si niso mogli več postaviti novih poslopij. Odločili so se, da bodo tam prodali zemljo in kupili posestvo pri Lipeju v Čirkovčah. Rajni Franc se je priženil h Kurniku na Vrh Komelja. V tej oddaljenosti, brez potov, je bilo gospodarjenje zelo težko. Zato so kmetijo

ski zbor, skratka, društveno delo je bilo pod Haninovim vodstvom dokaj pestro. Sam je postavil oder, slikal kulise in še nastopal.

Pa tudi pri slovenskih gospodarskih ustanovah je zavzeto deloval. Pristopil je k živinorejski zadrugi za Libuče in okolico. Bil je predsednik upravnega odbora Kmečke gospodarske zadruge od 1952 do 1955, od 1955 do 1959 pa predsednik nadzornega odbora. Ko so po vojni obnovili Posojilnico Pliberk, je postal leta 1949 njen odbornik in je kot tak vse do leta 1976 soodločal pri poslovanju.

Posnemanja vredna je bila njegova vztrajnost, s katero je izdeloval modele starih hiš in okoliških cerkvá. To dejavnost je opravljal skoraj do smrti. Naredil je tudi rojstno hišo maršala Tita v Kumrovcu in mu jo podaril.

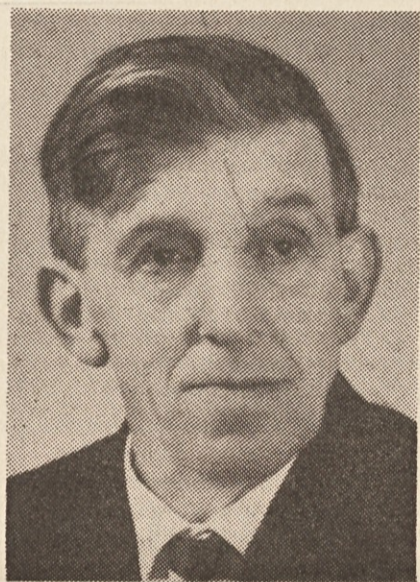
Dragi Lipejev oče, pogrešali te bomo, saj si nam še pred kratkim dajal nasvete in pobude. Razdajal si se za našo narodno skupnost in doprinesel velik del k našemu gospodarskemu in kulturnemu razvoju.

Predsednik SPD „Edinost“ Jožko Hudl je ob grobu dejal: Ko se danes poslavljamo od tebe, se ti zahvaljujemo v imenu Posojilnice Pliberk, Kmečke gospodarske zadruge v Pliberku in Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“. S svojim delovanjem nam boš ostal vedno v spominu.

Vsem njegovim najožjim sorodnikom izrekamo v imenu prej navedenih ustanov iskreno sožalje. Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ je namenilo namesto venca na grob družini skromen dar.

Počivaj v miru, blagi pokojnik.

Mirko Kumer

na Vrh opustili in se preselili v Čirkovče. Vmes je udarila vojna, vse tri Lipejeve sinove so vpoklicali v nemško vojsko, najmlajši sin, Stanko, ki je bil študent, je tam padel.

Ko se je rajni Franc vrnil domov, je takoj začel narodnostno delovati. Leta 1945 je postal predsednik SPD „Edinost“ v Pliberku. Skupno z Jopovim očetom sta oživila kulturno življenje. Spet so začeli igrati, pripravili so društvene sobe. Vodili so razne tečaje, priredili tekmo koscev, poživili pev-

Zahvala KDZ

„Ali nas hočejo vlačiti za nos? Kam je prišel denar, ki smo ga darovali iz ljubezni do slovenskega jezika?“ — tako se sprašuje najbrž marsikateri izmed vas, ki je res iz ljubezni do slovenskega jezika daroval precejšnjo vsoto za kombi Koroške dijaške zveze (KDZ). Koroška dijaška zveza je zbrala med koroškimi rojaki kar 33.000 šilingov v ta namen. Kombi pa ji je podarila Skupnost otroškega varstva iz Ljubljane. Prav po-

sebno se zahvaljujemo vsem koroškim rojakom, ki so darovali v ta odličen namen. Vaš dar nikakor ni šel v izgubo. Nujno smo ga potrebovali za prijavo kombija, za nabavo zimskih gum; na naših potovanjih po Koroški pa porabimo tudi mnogo bencina. S to vašo finančno podporo bomo tudi v bodoče nosili slovensko besedo po dvojezičnem Koroškem. Prav lepa hvala za vaš dar.

Koroška dijaška zveza

Na mešanem pevskem zboru „Rož“ iz Šentjakoba bo v bodoče treba meriti raven slovenskih zborov na Koroškem, je bilo soglasno mnenje obiskovalcev 100. nastopa in 50. samostojnega koncerta tega zbora v četrtek zvečer v srednji koncertni dvorani v Celovcu. Lajko Milisavljevič je dirigiral prvi nastop z novim repertoarjem, akoravno si je bil zlomil roko. Med gosti: škof Kötner, župan Guggenberger, gen. konzul Šamec. Prireditelja: KKZ in SKD Celovec.

ROŽ-PODJUNA-ZILJA

● ŠMIHEL

Pred nedavnim so v šmihelski farni dvorani gostovali igralci SPD „Rož“ z igrjo Calderona della Barca „Stanovitni princ“. Gledalci so z zanimanjem in intenzivnostjo sledili igri, ki na zelo zgovoren način prikaže prinčevost v veri. Za to stanovitnost je tudi pripravljen umreti. Čeprav je igra v nekaterih pasajah zelo težka, so se igralci z režiserjem vred potrudili, da so uprizorili predstavo, katero so vsi z užitkom in zadovoljstvom gledali. Želimo Šentjakobčanom, da bi uprizorili še več tako lepih iger.

● ŠTEBEN

Nepričakovano je umrla Roza Meitzinger — Gastlnova Roza. Roza Meitzinger je veliko pretrpela pod nacistično strahovlado in kljub trpinčenju nacističnih krvnikov vedno ostala zvesta svoji materini besedi. Pokopali so jo na pokopališču v Štebnu. Od nje se je v pretresljivih besedah poslovil Šimej Martinjak, pogrebne obrede pa je opravil kanonik Millonig.

● BOROVLJE

Soglasno je bil sklenjen na občinski seji redni proračun za leto 1980, ki bo izenačen in dosega 79,6 milijonov šilingov. Med drugim predvideva 5,1 milijonov šilingov za kanalizacijo in 2 milijona za izgradnjo cest. Mesto Borovlje bo prevzelo tudi vodno omrežje bivše občine Slovenji Plajberk.

● BLATO

V mesecu marcu je praznovala svoj 80-letni rojstni dan Čarčova Tilka iz Blata. Njeni sosedi so se zbrali v njeni prijazni hiši in ji želeli še mnogo zdravih let.

Tudi mestni župan Franc Mikusch in šolski svetnik dir. Valentin Vavti sta ji prišla s košaro različnih dobrot osebno voščiti.

Tilka je vsa leta zvesta naročnica Našega tednika in Mohorjevih knjig. Poleg svoje sestre Lenčke in njihovega sorodnika Alberta, kateri ju zdaj oskrbuje in gospodari na kmetiji ji tudi Naš tednik želi še mnogo sončnih in zdravih let.

● VRBA

Četrtek (20. 3. 1980) občinska seja se je začela z zapisom novih članov občinskega predstojništva in sveta. Pri naslednji točki že, pri pregledu protokola zadnje seje, pa je bilo vsakomur jasno, da seja ne bo kratka. Na eni strani ni „velikodušnosti“ pri protokoliranju in na drugi „natančnost“ posameznih

odbornikov, to pač ne gre dolgo skupaj. Že po poročilu predsednika nadzornega odbora, ki je bilo zelo izčrpno in ki je neusmiljeno nakazalo trenutno finančno stanje občine, se je razvila živahna, deloma emocionalna diskusija, kjer ni manjkalo odkritih besed. Posebno župan se je branil nekaterih besednih formulacij poročila. Najvažnejša točka dnevnega reda je bil obračun za leto 1979. Redni proračun je občina zaključila s primanjkljajem 85.143 šilingov, izrednega pa z minusom 3.415.166 šilingov. Opozicija je v tej diskusiji povedala, da so npr. obresti za kredite tako narasle, da morajo zaradi tega čakati nujne investicije in načrti občine. Stroške trenutnega tekmovanja v Vrbi za šahovsko prvenstvo nosita občina in Casino. O točni izgraditvi novega poštnega urada bodo po Veliko noči razgovori med občino in poštno direkcijo.

● ŠENTVID

Na povabilo mladinskega centra Siegmund-Kripp-Haus je obiskalo Slovensko prosvetno društvo „Danica“ Innsbruck. V soboto, 22. 3. 1980, so nastopili mešani zbor Danice, Trio Korotan in mešani oktet Danice. Ob začetku se je predsednik Stanko Wakounig zahvalil za povabilo in izrazil svoje zadovoljstvo nad temi kontakti. V teku sporeda so vse nastopajoče skupine predstavile kulturno pestrost koroških Slovencev in navdušile publiko.

V povezovalni besedi je Stanko prikazal življenje koroških Slovencev, njihovo pot skozi zgodovino in sedanji položaj. Martin Thaler, predslavnik Siegmund-Kripp-Hausa pa se je v prisrčnih besedah zahvalil nastopajočim. Po koncertu so se pevci in domačini še dolgo pogovarjali ob sladki tirolski kapljici. V nedeljo pa je zbor zapel v jezuitski cerkvi Jožefovo mašo Matije Tomca. V cerkvi, ki ima krasno akustiko, je zadonelo, da je ob koncu ljudstvo zaaplavdiralo. Preko Južne Tirolske so se člani „Danice“ vrnili domov.

● ŠENTJAKOB

Mešani pevski zbor SPD „Rož“, ki ga vodi Lajko Milisavljevič, je v soboto, 22. 3. 1980, gostoval v Salzburgu. Koncert je priredil salzburški solidarnostni komite v sodelovanju z Avstrijsko visokošolsko zvezo in Katoliško prosveto. Med številnimi gosti koncerta je bil tudi znani koroški pisatelj Peter Handke. Več v prihodnji številki NT.

PISMA BRALCEV

Odlikovanje Jesseju-škandal

Z ogorčenjem smo brali v Tedniku, da je bil odlikovan za zasluge republiki Avstriji tudi vodja tafelstürmerjev. Naj bo država demokratična ali diktatura, povsod je podiranje krajevnik znakov kaznivo dejanje, le v Avstriji dobi človek vtis, da imajo glavno besedo ti, ki bi hoteli imeti spet kljukaste križe na javnih poslopljih.

Dobro se še spomnim stare monarhije, ko je bila zlata kolajna težko dosegljiva. „V prvi svetovni vojni so le največjim junakom, ki so dali tudi življenje na kocko, delili velike srebrne; marsikje še hranijo to kot drag spomin na svoje prednike; pri tafelsturmu pa vsega tega ni bilo treba, saj je prinesel Tednik takrat sliko, na kateri je bil viden policist, ko so trgali table. Mladi rod ne ve, kaj je diktatura; mi, ki smo jo okusili, vemo, da se izplača tudi doprinesi težke žrtve za svobodo. In kdo je bil, ki je takrat doprinesel žrtve? Angleška letala so natrosila letake, kjer smo brali „Avstrija bo spet nastala“, „Avstriji, pomagajte nam streti fašizem“, „Pomagajte partizanom, sabotirajte Hitlerjev vojni stroj“ itd. „Kar boste sami storili, bo ob koncu vojne za nas največ tehtalo“. Kdo se je odzval, kje so bili takrat tafelstürmerji? Žrtvovali pa so mlada življenja slovenski koroški fantje, ki so obrnili puške proti okupatorju, katerih grobovi in spomeniki se v Avstriji oskrunijo. Pa se tako rado tem koroškim borcem očita, da so se borili le za Jugoslavijo, ker so šli k „banditom“. Res, da je bil takrat ustanovljen avstrijski partizanski bataljon in se je tudi ta uvrstil k jugoslovanskim borcem, ker v Avstriji ni mogel obstati, ko so še čakali na čudežno orožje, ki bo prineslo „Endsieg“. Koliko pa je žrtvovalo ljudstvo, posebno naši gorski kmetje — s koliko nevarnostjo so zakrivali borce? Si-mejev oče v Šmarjeti je dal kos kruha lačnemu partizanu-sorodniku, pa je plačal to z življenjem; ali niso ti več žrtvovali za Avstrijo kot pa tafelstürmerji? Le še en primer: v Šmarjeških hribih se je rešil s padalom blizu kmeta Hutarja angleški pilot. Vedelo se je takrat že, da policija ubija tudi padalce; zasmilil se je družini ta mladi oficir in so ga skrili med drva pred hišo, preden je prišla policija. Ko ta prispe, najde padalo, padalca pa nikjer. Ko bi ga našli, bi bil to povod, da bi pobili vse pri hiši od starčka do otroka v zibelki, kakor so naredili pri Rakitniku in Peršmanu. Imeli so padalca skrilega, dokler so prišli partizani in so ga jim izročili. Drugi dan se je že govorilo, da so vse že zvečer postrelili, katere so ujeli. In sabotažna dejanja: kolikokateri je s tem dal na kocko življenje — vse je šlo za osvoboditev tudi Avstrije, toda nobeden od teh ni dobil in ne pričakuje za to najmanjšega priznanja. Delali so iz človekoljubja in sledili svoji vesti, in to bo povrnil Bog. Odliko tafelsturmu pa ne moreš drugače razumeti, kot zasmeš in norčevanje vseh, ki so kaj doprinesli za rešitev Avstrije izpod fašizma.

J. S., stari penzionist,
naslov uredništvu znan

PRIREDITVE

Igra VERIGA

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah
Kraj: farna dvorana v Selah
Čas: velikonočni ponedeljek, 7. 4. 1980, ob 14. uri.

Lutkovna skupina KPD „Smihel“ vabi na lutkovno predstavo

„IGRA ZA POREDNEŽE“

v soboto, 29. 3. 1980, ob 14. uri v farni dvorani v Šentlipšju.

Prireditelj: Farna mladina Šentlipš. V soboto, 29. 3. 1980, ob 15.30 v gostilni Rutar v Dobri vasi.

Prireditelj: SPD „Trta“ v Žitari vasi. V soboto, 29. 3. 1980, ob 16.45 v Kulturnem domu v Dobri vasi.

Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobri vasi.

Slovo od Karla Prušnika-Gašperja

Vest o smrti Karla Prušnika-Gašperja, predsednika Zveze koroških partizanov, je močno odjeknila med Slovenci tostran in ostran meje. Poslovilne svečanosti so bile v Železni Kapli, Celovcu in Kotmari vasi. Na dan pogreba, v petek, 21. marca, je bila najprej žalna seja ZSO v Auli Slovenici v Celovcu, kjer je Teodor Domej prebral številne sožalne brzojavke, med njimi tudi brzojavko kancelerja Kreiskega. V slovo sta spregovorila tajnik ZSO Feliks Wieser in Lipej Kolenik.

V sredo, 19. marca, je bila tudi žalna slovesnost v Železni Kapli, kjer je v imenu domačinov spregovoril Peter Kuhar.

Zadnjo čast so izkazali slovenski rojaki Gašperju v Kotmari vasi. Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter je na kratko orisal Gašperjevo delo, njegove zasluge za organizacijo protinacističnega partizanskega boja na Koroškem, njegov prispe-

vek k osvoboditvi slovenskega naroda izpod nacističnega jarma. Gašper, ki je v kaznilnici Karlau napisal „Gamse na plazu“, svoje partizanske spomine, je že pripravil gradivo za novo pričevanje o partizanskem boju; knjiga bi morala iziti konec leta 1980. Ob koncu se je Zwitter zahvalil Gašperju za sodelovanje in odkrito prijateljstvo. V imenu NSKS se je poslovil predsednik dr. Matevž Grilc; v najtežjih trenutkih v drugi svetovni vojni se je Gašper vključil v oboroženi upor proti nacistom, boj za pravice in enakopravnost slovenske narodne skupnosti na Koroškem je nadaljeval vse do konca svojega življenja. V imenu Odporniškega gibanja in kacetenikov je spregovoril Mirko Messner. Za lovec se je poslovil Fric Kumer. Bilčovski župan Hanzej Ogris je izrekel v slovenščini in nemščini sožalje v imenu deželnega glavarja Leopolda Wagnerja in državnega predsednika Rudolfa Kirchschräglgerja, ki je odlikoval rajnega s Častnim znakom za zasluge za osvoboditev Avstrije in je s tem izkazal priznanje partizanskemu boju.

V imenu Zveze koroških partizanov se je poslovil podpredsednik Janez Wutte-Luc, Gašper mu je bil poročna priča, in se mu zahvalil za bojno tovarištvo, za osebnost prijateljstvo in za zvestobo domači zemlji. Kot

zadnji govornik se je poslovil Pavle Žaucer-Matjaž, ki je obudil spomine na tisti 3. december 1942, ko je Gašper na Lužah v objemu mogočne in v legendo ovite Pece šel v partizane. Bil je to krut čas, ko „je pes smel po svoje lajati, Slovenec pa ne po svoje žebati“, kakor je zapisal rajni Franc Sušnik. Partizani so izbojevali osvoboditev slovenskega človeka in avstrijskega človeka nemške materinščine; brez tega boja tudi ne bi bilo Avstrijske državne pogodbe in njenega člana 7. Žaucer se je zahvalil rajnemu za iskreno prijateljstvo in omenil tudi prvo minuto letošnjega noveletnega jutra, ko mu je Gašper po telefonu na violino zagrabil staro kapelško vižo „Dočakali smo novo leto“ ...

Slovesnosti v Kotmari vasi so se udeležili tudi veleposlanik SFRJ na Dunaju Novak Pribičević, predstavniki družbenopolitičnih in borčevskih organizacij SR Slovenije, med njimi Mitja Ribičič, Janez Vipotnik in Bojan Lubej, zastopniki Generalnega konzulata SFRJ v Celovcu z Milanom Šamcem na čelu in številni predstavniki političnih in kulturnih ustanov koroških Slovencev.

S pesmijo so se poslovili Združeni zbori SPZ, kotmirški pevci in lovski zbor iz Železne Kaple. Zadnje slovo so bili lovski rogovji in „Puntarska“.

Bilčovs: občni zbor SPD Bilka

V soboto, 22. marca, je imelo svoj občni zbor Slovensko prosvetno društvo Bilka iz Bilčovsa. Zbralo se je precejšnje število članov in prijateljev prosvete, med njimi predsednik Slovenske prosvetne zveze Valentin Polanšek in tajnik Franci Sadolšek. Predsednik društva Toni Schellander je otvoril redni občni zbor in obenem oddal dobro in zanesljivo izvršeno funkcijo predsednika. S svojimi zahvalnimi in spodbudnimi besedami je apeliral na društvo, naj stalno ujema korak s časom ter da naj združi vse sile za nadaljnji razvoj in obstoj društva. Poslovil se je z geslom: Skušajmo s trdno voljo ohranjevati slovenske kulturne dobrine!

Kaj se je premaknilo na boljše od leta 1977 — od zadnjega občnega zboru? Pregled društvenega delovanja zadnjih let, ki ga je podal tajnik društva Rupert Reichmann, je pokazal bogato število lastnih prireditev in gostovanj. Referent za prosveto Herbert Seher je poročal o obširnem delovanju društva na izobraževalnem in prosvetnem področju. Med akcije, ki jih je posebej omenil, sodi zahvalno pismo ORF-u za prispevke v okviru „teleobjektiv“ decembra 1978, pismo dr. Vrbincu glede oddajnega časa in vsebinskega oblikovanja slovenskih oddaj celovškega radia ter uspešni Rožanski izobraževalni tedni. Pod skupnim vodstvom osrednjih organizacij je uspelo uresničiti projekt glasbene šole v Bilčovsu. Izpolnila se je tudi dolgoletna želja po lastni društveni sobi in knjižnici.

Vpogled v finančno stanje je podal blagajnik Gregor Reichmann. Sledili sta poročili referentov za mešani in moški zbor (Rupert Gasser, Marijan Einspieler). Razprava po poročilih je pokazala predvsem potrebo po dvojezičnih napisih, po izobraževalni dejavnosti na posameznih vaseh ter po izobraževanju izobraževalcev. Odbornik Seher je doprinesel globoko misel, da je namreč važna komponenta kulturnega delovanja kot boj proti kulturi molka, obenem je apeliral na vse javne institucije, da naj podpirajo dejavnosti društva.

Župan Hanzi Ogris se je društvu zahvalil za kulturno delo v občini. Izrekel se je za organizatorične spremembe, predvsem za mrežo zastopnikov društva po vaseh ter pokazal pripravljenost do skupnega delovanja. V nov odbor so bili izvoljeni sledeči odborniki:

predsednik Gašper Ogris-Martič, 1. podpredsednik Peter Sitter, 2. podpredsednik Hanzi Reichmann, tajnika: Rupert Gasser, Ani Valentinititsch; blagajnika: Gregor Reichmann, Stefi Schellander; referenta za mešani zbor: Rupert Gasser, Monika Gasser; referent za moški zbor: Marijan Einspieler; referenta za prosveto Herbert Seher, Toni Schellander; referenta za odrsko dejavnost: Tomi Gasser, Lipi Ogris-Martič; referenta za mladino: Milan Kropivnik, Sigi Hobel.

Ob koncu so sledile še spodbudne besede predsednika SPZ Valentina Polanška. Kritika in pohvala sta spremljali občni zbor v Bilčovsu. Pohvala za aktivnost društva, ki obsega mnogo območij kulturne palete. Glavna kritika pa je bila ta, da so prenatrpani in obremenjeni s termini vedno isti kulturni delavci in se tako polagoma ustvarja praznina ustvarjalčih.

Na svojem občnem zboru je Slovensko prosvetno društvo Bilka naslovilo na občinske odbornike Bilčovsa pismo, v katerem društveniki opozarjajo občinske odbornike, da je njihova dolžnost, da se zavzemajo za dvojezičnost v občini. Društveniki ugotavljajo, da se je „jezikovno lice v občini močno spremenilo, tako, da je iz nekoč skoraj izključno slovenskogovoreče občine nastala občina, v kateri je najdragocenejša kulturna dobrina — materinščina — v zelo zaskrbljujočem položaju“. Društveniki opozarjajo vsakega občinskega odbornika, da ima moralno in politično dolžnost, da še bolj podpira vsako dejavnost, „ki ima za cilj ohranitev in gojitev dvojezičnosti v občini“.

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

Važna določila o delovnem času

a) Normalni delovni čas 40 ur v tednu (preračunano na mesec: $x 4,33 = 173,2$)

b) Nadure maksimalno 5 nadur v vsakem tednu; dodatno 60 nadaljnjih nadur, ki se morajo porazdeliti skozi celo leto, pri čemer pa se število 10 nadur v enem tednu ne sme prekoračiti.

c) Odmori Pri več kot 6-urnem delovnem času 30 minut (lahko tudi 2×15 ali 3×10 minut); ti odmori se ne upoštevajo kot delovni čas. V obratih, ki delajo v izmenah (Schichtbetriebe), so predpisani kratki odmori, ki se upoštevajo kot delovni čas.

č) Dnevni čas počitka: 11 ur. Med dvema delovnima dnevnoma mora znašati nepretrgani čas počitka najmanj 11 ur. Za konec tedna pristaja delojemalcu nepretrgani tedenski počitek 36 ur. Izjeme potom kolektivnih pogodb ali delavskega inšpektorata so možne.

DOPUST:

a) Pravica na dopust 4 tedne do dokončanega 20. službenega leta 5 tednov od 21. službenega leta naprej

b) Brezplačni dopust z namenom oskrbovanja (Pflegefreistellung) 40 ur v vsakem delovnem letu (pri polno zaposlenih delojemalcih)

BREZPOSELNIH NA KOROŠKEM (vir: Dež. delavski urad, letno poprečje)

leto	skupno	moških	žensk
1975	7.817	4.242	3.574
1976	8.511	4.886	3.625
1977	8.514	4.747	3.767
1978	9.158	5.347	3.811
1979	8.695	4.937	3.758

ŠTEVILO DELOJEMALCEV 1975—1979 (letno poprečje, vir: Dež. delavski urad)

Leto	delavci			nameščenci			
	skupno	skupno	moški	ženske	skupno	moški	ženske
1975	164.462	90.476	63.144	27.332	73.986	42.410	31.576
1976	164.671	87.043	59.609	27.434	77.628	44.376	33.252
1977	166.513	87.172	60.009	27.163	79.341	45.264	34.077
1978	168.601	87.400	59.694	27.706	81.201	46.330	34.871
1979	172.856	88.982	59.801	29.181	83.874	47.652	36.222

ŠTIPENDIJA DRUŠKOVICU

Drago Druškovič, rojak iz Leš pri Šentjakobu v Rožu, je prejel delovno štipendijo dežele Koroške za slikarstvo. Drago se nam je prvič predstavil kot slikar v tako imenovani Käfer-Keusche-galeriji, ki

jo vodi Heinz Goll v Medgorjah. Rojen je bil leta 1950, gimnazijo je obiskoval v Beljaku, v Salzburgu študiral psihologijo, zdaj živi v Salzburgu in se polnopravno ukvarja s slikarstvom in je oče dveh otrok.

Tudi mi smo imeli svoj laz. Tam v samotnih notranjskih hribih, med pustimi, hladnimi globelmi in zasekami samujejo kotlinice — lazi. Na dnu teh kotlinic je košček obdelane zemlje, ki je po navadi ograjen z bodičevjem in kamenjem. Tam, kjer raste oreh ali temna tepka, drugače pa povsod krivečasto grmičevje, nizka, siromašna trava in osat. Posuti so lazi z belim, drobnim kamenjem, ki se je bilo prikotalilo Bog vedi od kod — morda se je bilo ob hudi uri z neba samega usulo.

Tista ped obdelane zemlje rodi nekaj krompirja, fižola in graha; ves pridelek bi lahko ženska spravila z dvokolnico ali celo z jerbasom, pa bi ji še teden dni ne bilo treba hoditi. Zakaj lazi so polje gostačev in najubožnejših bajtarjev, ki si niti lehe na močvirju ne morejo najeti. In prav zato, mislim, ker so njih edini delež pod soncem, ljubijo svoje laze bolj globoko in prisrčno, nego kralj svoje kraljestvo.

Z najmočnejšimi koreninami se ovija srca ljubezen do grude. Človeku, po svetu pogranem, iz zemlje izruvanem, se toži najprej po koči, po njivah, po senožeti, celo po siromašnem laz, nato šele po materi, sestrah in bratih. V nas vseh se pretaka kmečka kri in v tej krvi ljubezen do zemlje, koprnenje po zemlji. Veliko sem dosegel spoznanja — dal bi vse to spoznanje in vso modrost za ozko leho pod brdom, za ponižen vrt kraj hiše. Amerikanec, ki se je po dolgih letih vrnil v domovino in kateriga je pregnala krušna skrb, ali pa prepodila trda pest davkov in drugih nadlog, si ustanovi najprej novo domačijo, najrajši blizu prodane ali porušene domačije svojih očetov. Grenko je slovo od žene, grenkejšo slovo od matere; slovo od očetne grude pa trga srce iz prs, sili solze v oko moža, ki nikoli ni jokal.

Moja mati je bila kmetica in je v svojem srcu, v vseh svojih mislih ostala kmetica do smrti. Kadar sva bila sama, mi je pripovedovala, kako da je bilo lepo tam v horjulskih hribih. Vsako leto sva se menila, da pojdeva tja; daleč ni bilo v tiste kraje, ali pogovarjala sva se o tem potovanju kakor o dolgem, veselja polnem romanju v deveto deželo, v obljubljeno Koromandijo. Nikoli nisva šla tja; mati je prej umrla. Še tri tedne pred smrtjo, ali je bilo morda že blizu tistemu strašnemu večeru, mi

IVAN CANKAR:

Naš laz

je rekla, ko sem se sklonil čez njen potni, upali, ubogi obraz: „Ali ne bi šla prihodnji teden?“ — „Prihodnji teden pojdeva!“ sem odgovoril; v grlu me je tako stiskalo in dušilo, da še jokati nisem mogel. Njena goreča misel, njeno verno upanje, njen svetli spomin — vse je bilo le koprnenje po izgubljeni, ugrabljeni grudi, po vonju senožeti in njiv, po šumenju daljnih gozdov. To koprnenje je bilo tudi v meni in je danes prvi dan, ko sem ga začutil.

Imeli smo svoj laz: uro hoda je bil daleč od vasi. Pot se je vila najprej skozi temno zaseko in se je ob deževnih časih, posebno jeseni, spremenila v hudournike; če je v takih dneh bilo treba v laz, smo hodili po kolovozu ob njivah, da so se nam noge preko gležnjev vdirale v blato. Iz zaseke se je vzdignila pot strmo v hrib. Tega klanca nikoli nisem maral; še preplavljena zaseka se mi je zdela

prijaznejša; bila je temna in hladna, košata, visoko leščevje jo je senčilo od obeh strani. Klanec pa je bil širok, pust in gol; v soncu je bil vroč in prašen, puščava sama, rdeči prah je silil v oči in usta in se je mešal s potom na čelu in licah; človek se je utrudil že ob tretjem koraku. Če je rosilo, ali celo deževalo, pa se je ilovica razmehčala in je bila spolzka kakor led; še bosemu je drčalo. Nikjer in nikoli ni bilo kraja temu klanecu; nanj sem se spomnil, kadar sem v tistih časih bral o klanecu na Golgoti.

Kaj pot, kaj zaseka ali klanec! Naš laz je bil naš — naše polje, naš svet, naše najmilejše bogastvo! Pozimi smo se pogovarjali o spomladanskemu delu s toliko vne- mo in resnobo, kakor da bi bili imeli najmanj sto oralov sveta. Komaj je kopnelo po prisojnih rebrih, smo hiteli v laz, ki je bil še ves pod snegom. Tista prva pot mi je

bila vselej praznik. Kjer je sonce že popilo sneg, se je prikazovala črna, mokra prst, so že poganjali zvončki. Na klanecu je močno drselo: v soncu se je svetila mokra ilovica; kjer je zavila pot na osojno stran, je ležal sneg še za ped visoko.

Spomladi, poleti in jeseni smo zahajali v laz, kakor je bilo treba ali ne treba. Otrok hiti k materi, samo da je blizu nje, da jo vidi in se pritisne k njenemu krilu. Nič ne vpraša, če je uboga in žalostna; zdi se mi celo, da jo ljubi toliko bolj, kolikor bolj je uboga in žalostna. Hudo nam je bilo, kadar smo v pozni jeseni pobrali poslednje tepke, poruvali natiče za fižol, ter jih naložili v dvokolnico. Ozirali smo se, dokler smo še videli do laza.

„Z Bogom, ti zemljica, ti naša siromašna, ljubezniva mati, naše veselje in naša sladka skrb! Z Bogom, pa ne pozabi nas v svojih dolgih sanjah, kakor tudi mi ne bomo pozabili nate!“

Sam ne vem, kaj se je zgodilo in kako se je moglo zgoditi, da naš laz nenadoma ni bil več naš laz. Ali smo se zamerili gospodarju tistega sveta, ali je hotel sam obdelati tisto beraško ped zemlje, ali se je oglašil drugi najemnik — nič ne vem, le toliko vem, da laza nismo imeli več in da se nam je tako zgodilo, kakor da nam je bil kdo zemljo izpodmaknil pod nogami.

Gostači smo bili; to se pravi: popotniki, ki jih močan veter zažene danes na to, jutri na ono stran. Nikjer niti za dlan grude, da bi človek lahko trdno stopil ter rekel: „Moja je ta zemlja, na svojem svetu stojim!“

Potrti smo bili, malodušni in molčljivi. Nismo se upali govoriti o laz, če se je kdo spomnil nanj, je govoril čisto na kratko in s tihim glasom — kakor o mrliču, ki leži v sosednji izbi. Mati je molčala, ni rekla nikoli besede o laz; zdelo se mi je celo, da ni prav nič bolečine v njenem srcu.

Tisto leto je obolela.

Prišel sem nekoč domov — bilo je že blizu božiča in jasen dan je bil — pa je sedela na pragu, vsa sključena v dolgo ruto zavita. Ozek, ves dekliški in čisto bel je bil njen obraz, oči so strmele v daljno daljavo. Prestrašil sem se, pa nisem vedel, odkod in čemu ta strah.

„Mati, ne tukaj na mrazu! Stopiva v sobo!“

Vzdignil sem jo za obe roki in šla sva v izbo.

Ko sva sedela za mizo, mi je pogledala v oči in se nasmehnila. Tisti smehljaj vidim še dandanašnji, ko je tega že mnogo let; toliko bolesti in koprnenja je bilo v njem.

„Pa kaj tisto, če laza nimamo več! Saj je bilo tako predač... moje noge so že stare in trudne... kdo bi lazil po klanecih!... Ali veš, kaj sem se izmislila, ko sem sedela tam na pragu? Da si najamemo leho tam pod Hruševico! Blizu je tam, in vsa druga zemlja... tam ne bo sam krompir pa tisti fižol ob razoru... Že sem si v mislih izbrala leho — isto, ki se od kozolca do kozolca položno vzpenja v hrib... Tam seješ kamen, pa žanješ zlato!“

Tako grenko in tesno mi je bilo pri srcu, da me je skelelo v očeh. Mati me je pogledala in umolknila. Kar sem vedel jaz, je vedela sama: saj so to samo otroške sanje, same pripovedke o daljni deveti deželi, o obljubljeni Koromandiji! Človek govori, da bi z zaupljivo besedo potolažil strah srca; da bi z vero na jeziku preglasil tiho vdanost duše...

Koj po praznikih je mati legla in ležala tri tedne. Sedel sem ob njeni postelji, otiral sem ji potni obraz in poslušal njene bolne sanje... Koliko vas je, ljudje božji, da ste doživeli take dni in noči? Do takrat nisem vedel, da v najgrenkejšem trpljenju ni ne solz in ne vzdihovanja.

Tretji dan pred smrtjo me ni poznala več; zadnji dan pa me je spoznala. Počasi je okrenila glavo proti meni in me je pogledala z velikimi, jasnimi očmi.

„Ti, Ivan... meni pa se le zdi, da bi spet dobili laz... Ali veš, kako sva kar tam grah luščila, da ne bi bilo treba prenašati še stročja?... Daj mi vode, žejna sem!“

Tisto noč je umrla; lep in miren je bil njen obraz, tak kakor je še dandanašnji v mojem srcu in v vseh mojih mislih.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradisce 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 200.— din, za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Florian Sablatschan. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

Valentin Polanšek

55

Križ s križi

Babica Helena se je uživala tako v svojo pripovedniško vnemo, da je vse bolj slikovito predstavljala vnuku življenje, ki se je odvijalo pred več kot pol stoletjem na kmetiji v strmini, kjer sedaj ležijo zogleneli ostanki domačih mrličev...

„Prvih petnajst let zakona se je nas nabralo sedem otrok, štirje sinovi in tri hčerke. Najstarejši brat Franči je zamrl še mlad, Angelca pa je bila dekletce, ko jo je pobrala davica. Sestra Micka pa je izdihnila pred osmimi leti v celovški bolnici. Zdaj pa je vzel Johan tak grozen konec s svojim očetom. Ko sta vse življenje garala in garala, samo da bi domačija v domačih rokah ostala. Skozi kake trde čase so se pretolkli. Konec prejšnjega stoletja je toliko mnogo večjih kmetij pod Obirjem, v belanskih globačah, pod Olševu in tudi v najbližnjem sosekem šlo v pogubo, pri nas doma pa so še obviseli. Tako je že tudi bilo, da niso imeli vsak dan kruha. Štediti so morali tudi s kruhom. Namesto rženega kruha so si pomagali z ječmenovim in ovsenim. In juhe so pele od zajtrka do večera, pa zelje

in repa in druga preprosta domača hrana. Vedno pa je grozilo pomanjkanje. Zlasti v družinah, kjer je bilo veliko otrok, skopa hribovska zemlja in slabe letine. Še tik pred vojno v Schuschniggovem času se je zlecitiralo nekaj lepih kmetij iz najbližnje okolice. Dolgovi so zadušili marsikaterega gorskega kmeta. Les ni imel nobene cene. Oderuhi in nesrečna politika so spravljali domačine na kant. A Hojkova domačija se je držala. Komaj je obvisela. Ob krompirju in repici in spet krompirju in repici in trdem kruhu. In atej so delali vse skozi. Zadnje desetletje zgolj za tobak in za hrano. Ničesar niso imeli za preužitek. Delo. Dela pa so bili navajeni, da so že nemirno prestopali okoli, če se je zvrstilo več praznikov zaporedoma. — Ne vem pa kako je to bilo, da ateju ni bilo treba biti vojak.“

Babica Helena je potopila obraz v izdelane dlani in se za hip zamislila. V dijakovi duši se je gnetlo, trgalo in spreminjalo v novo spoznanje: Koliko so ti ubogi hribovci trpeli, se tolažili z gorečimi molitvami in upanji po neskončnem vsakdanu in skromni hrani, po beraškem spanju skozi kratke ubite noči, se preživljali s siromašno obleko in neštetiimi odpovedmi, se spoprijemali dan za dnem s težaškim delom, čigar ni bilo nikdar ne konca ne kraja, samo, da so se preživljali v najskromnejših razmerah. Ali so kaj lepega uživali? Samo en dan v vsem svojem življenju in stremljenju? Eno uro? Koliko mladih življenj je zagledalo svet pod to siromašno kmečko streho! Koliko! Pa so šli v svet. V daljni svet. Zginili nekje v neznanem brez sle-

du. Ne vsi. Nekaj se jih je razmnožilo. Zato še dandanes pove kdo: Midva sva še ‚daleč naokoli nekje‘ v sorodstvu! To je lepo, če vedo potomci za svoje sorodstvene korenine. To povezuje še tajinstvene srčne nitke iste krvi. Blagor takim, ki se radi in s ponosom spominjajo svojcev! Od vseh prednikov pa stojita v dijakovem spominu v ospredju praded Florian in prababica Klara. Lep par sta morala biti! Ko sta se poročila. Oba petindvajsetletnika! V kipečem cvetju življenja! Žal ni nobene take fotografije. A notranja slika in pravnikovi duši se je jasnila in izoblikovala: Vedno svetlejša sta postajala v njem prav ta dva človeka, ki sta iz nevsakdanje velike ljubezni do domače grude žrtvovala skoraj pol stoletja na skupni poti visoko na sosednjiski domačiji v strmini. In prababica Klara me je še pestovala komaj nekaj mesecev starega dojenčka?! Kaj je čutila pri tem? Gotovo nekaj podobnega, kar vre sedaj v meni. Da imam prababico sila rad, da jo visoko spoštujem, da je bila prava mučenica vsled njene ljubezni do doma, do svojih staršev, do svojega roda, torej tudi do mene. Vsa se je razdala, telesno in duševno. Ko je umrla je menda rekla, da bi najraje bila pokopana tam, kjer se je rodila. Je to grešna želja? Želja, ki se je usodno uresničila pri pradedu Florianu! Da je tam končal svojo devetdesetletno golgoti prav na zemlji, kjer sta trpela, živela, se ljubila in žebrala in garala s prababico Klaro?

(Dalje prihodnjič)

Sedanji oddajni čas slovenskih oddaj celovskega studia ORF-a je tako neugoden, da more slovenske oddaje poslušati le peščica tistih, ki bi bili na teh oddajah zainteresirani, ugotavlja Koroška dijaška zveza v pismu intendantu Willnerju. Med drugim pišejo dijaki:

Spoštovani gospod intendant!
„Znano je, da je struktura pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem taka, da so po večini zaposleni na primarnem in sekundarnem sektorju, zaposleni so pač tako, da

— kot že rečeno — ne morejo redno slediti ponudbi ORF-a v slovenskem jeziku. Oddaje imajo tudi namen, da nudijo našim rojakom vsaj najbistvenejše informacije v njihovi materinščini.

opoldne ob pol dveh kratka informacijska oddaja, c) v sklopu s točkama a) in b) bi se moralo povečati tudi število stalnih nastavlencev slovenskega oddelka (tako

manjšino potrebna povsem tudi dobra vključitev v javnih medijih.

S predlaganim poslovanjem celovških oddaj bi mogel ORF znatno doprinesti k boljšemu razumevanju med obema sosednima narodoma in povečanju medsebojnega spoštovanja.“

V upanju, na kar se da ugodno rešitev tega našega predloga, Vas prav lepo pozdravlja

Sigi Kolter,
predsednik KDZ, l. r.

ZA PRIHODNI TEDEN PRIPOROČAM:

Veliki teden prinese tudi nekaj velikih filmov: „Največja

zgodba vseh časov“, monumentalni film o Kristusu (30. 3., 20.15, FS 2) ter moderno pasijonsko igro „Jezus z Ottakringa“. — „Majhna postava mojega očeta“ je film o časnikarskem fotografu Arbeiter-Zeitung Walterju Henischu, ki je kljub svojemu židovskemu poreklu bil vojni poročevalec za časa nacizma. Sin Peter je v istoimenskem romanu snov literarno obdelal (3. 4., 20.15, FS 1). Oba slednja filma sta nastala v avstrijski produkciji oziroma soproductiji „Jezus z Ottakringa“ (31. 3., 22.20, FS 2) je dobil tudi številne nagrade.

V ostalem je tudi precej drugih filmov in zanimivih oddaj, ki utegnejo marsikoga, ki ima v tem tednu dopust oziroma počitnice, dodatno pritegniti pred televizijski zaslon.

Slovenskim oddajam boljši oddajni čas!

ni. Zato predlagamo in prosimo, da se
a) poveča dnevni obseg oddaj,
b) spremeni čas oddaj tako, da bi bila glavna oddaja od 18.00 do 18.45, oddaja zjutraj od 6.30 do 6.45 ure in tudi

na žurnalističnem kot tehničnem sektorju in bi se moralo doseči čim ugodnejše pogoje za redne proste sodelavce oddaj.
Pri teh predlogih izhajamo iz prepričanja, da je za vsako

od nedelje, 30. marca

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

do sobote, 5. aprila

1

2

NEDELJA, 30. marca: 11.00 Casnarska ura — 12.00 Zakaj kristjani verujejo — 15.05 Oče neveste — 16.35 Potujoče ptice — 17.15 Cebela Maja — 17.40 Za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.00 Zmenek z živaljo in človekom — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Grozna sanje vse življenje — 22.10 Poročila.

PONEDELJEK, 31. marca: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Zakaj kristjani verujejo — 10.00 Med paniko in načrtovanjem — 11.00 Kmet, ki je krivo prisegel — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Wombljevi — 17.30 Lassie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Zgodbe o konjih — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Rumpole — 21.55 Večerni šport.

TOREK, 1. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Prihodnost preteklosti — 10.30 Sedem sami — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Moj prijatelj Taffdi — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 V centru — 21.00 Stefan Zweig — 21.50 Videoteka.

SREDA, 2. aprila: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Kako daleč sme znanost — 11.05 Dopust z nebes — 17.00 Darilo — 17.25 Rdeči avtobus — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Flambardi — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Športni prenos — 21.15 Črna hiša — 22.15 Šport.

ČETRTEK, 3. aprila: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Viktor Frankl se pogovarja s Franzom Kreuzerjem — 10.50 Regina — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Don in Peter — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Od Poncija do Pilata — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Majhna postava mojega očeta — 21.50 Večerni šport.

PETEK, 4. aprila: 17.00 Pri ptici z očalastim pogledom — 17.30 Heidi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Jame — 18.25 Dober večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Nestrpnost srca — 21.50 Šport — 22.10 Nočni metulj — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 30. marca: 14.30 Avstrijsko prvenstvo v plavanju, prenos — 16.00 Poldark — 16.50 The major and the minor — 18.30 Okay — 19.30 Tedenki pregled — 20.15 Največja zgodba vseh časov — 23.20 Šport.

PONEDELJEK, 31. marca: 18.00 Otroci inozemskih delavcev v avstrijskih šolah — 18.30 Mojstri od jutri — 18.55 Kviz o bibliji — 19.00 Izobrazba — aktivno — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poldark — 21.05 Apropos Music — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Jezus z Ottakringa.

TOREK, 1. aprila: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Veliki teden v Olymposu — 19.00 O mani padme hum — 19.15 Nova — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 21.03 Svočas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 2. aprila: 18.00 Ptice od blizu — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.00 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Samotni nasprotniki.

ČETRTEK, 3. aprila: 16.40 Leto brez očeta — 18.30 Dnevi postajajo daljši — 19.00 Beseda k prazniku Passah — 19.05 Gospod nam je storil dobro — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Neki Judež — 21.30 Velikonočno pospravljanje — 21.50 Deset pred deseto.

PETEK, 4. aprila: 17.15 Krištof Penderecki — 18.00 Velika luč na križu — 18.30 Neunkirchen, evangeličansko bogoslužje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dežela, ki govori moj jezik — 22.00 Deset pred deseto — 22.30 Srce je samotni lovec.

SOBOTA, 5. aprila: 17.00 Obala gang-

sterjev — 17.50 Možje brez živcev — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Pomlad na Dunaju — 21.45 Vprašanja kristjana — 21.50 Za zakon in red.

Darovi v fiskovni sklad:

Franc in Anton Krušic, Velinja vas	100.—
Grafenauer, Beljak	50.—
Andrej Ogris, Drobnaše	100.—
Barbara Kropivnik	100.—
Marija Petrovnik, Vogrče	70.—
Jože Müller, Vogrče	50.—
Simon Wutte, Vogrče	50.—
Jože Miklavčič, Vogrče	50.—
Katarina Zapuder, Vogrče	50.—
P. M., Metlova	50.—
Ana Kraiger, Metlova	30.—

Tekma SAK

NAVIJAČI, POZOR!

- Na cvetno nedeljo, 30. 3.
- 1980, ob 15.00 uri igra SAK
- doma, na Koschatovem igrišču proti moštvu iz Blatograda (Moosburg).
- Pridite v čim večjem številu
- in podprimo naše igralce!

- ZENTRALHEIZUNGEN — ALLESBRENNER aucf
- Etagenheizungen. Prek für zirka 100 m² Wohnfläche, fix u. fertig montiert, ab S 37.000.— komplettes Shellprogramm bis 60 Monatsraten. Tel. 0 42 22 / 86 9 32 u. 21 83 32.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 30. marca:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 31. marca:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz ljudstva za ljudstvo (o ljudskih običajih in navadah v velikonočnem času na Koroškem).

TOREK, 1. aprila:
09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi — 14.10—15.00 Koroški obzornik — Otroci, poslušajte! — Tipke bele — tipke črne.

SREDA, 2. aprila:
14.10—15.00 Koroški obzornik — „Pesem narodov“.

ČETRTEK, 3. aprila:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Postne pesmi.

PETEK, 4. aprila:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Križev pot.

SOBOTA, 5. aprila:
09.45—10.30 Dr. A. Feinig: „Kristusa iščejo...“ (ljudski običaj na Koroškem na krstnico).

1

NEDELJA, 30. marca: 9.10 Poročila — 9.15 Za nedeljsko dobro jutro: Pevski tabor Šentvid: Zamejski zbori — 9.40 Življenje na zemlji — 10.35 Otroška oddaja — 11.35 TV kažipot — 11.55 Mozaik — 12.00 Harrachow: Smučarski poleti — 14.00 Poročila — 14.40 Potopljena mesta — 15.25 Nogomet: Jugoslavija — Romunija — 17.20 Risanka — 17.25 Poročila — 17.30 Dama iz Šanghaja — 18.55 Most — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Zlom — 21.35 Reportaža — 22.15 V znamenju — 22.25 Zabavno-glasbena oddaja — 22.40 Športni pregled.

PONEDELJEK, 31. marca: 8.55 do 16.00 TV v šoli — 16.25 Kmetijska oddaja — 17.25 Poročila — 17.30 Minigodci v glasbeni deželi — 17.45 Mala čudesa velike prirode — 18.00 Treba je znati — 18.10 Izobraževanje — naš doživljenjski spremljevalec — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Juha — 21.50 V znamenju — 22.05 Kulturne diagonale.

TOREK, 1. aprila: 9.15 do 16.05 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Jakec in čarobna lučka — 17.25 Pisani svet — 18.00 Jugoslovanski narodi v plesu in pesmi — 18.30 Obzornik — 18.40 Mostovi — Hidak — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Aktualna oddaja — 20.55 Lutka — 22.15 V znamenju — 22.30 Za lahko noč.

SREDA, 2. aprila: 9.30 do 11.10 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Udar na brigada — 17.40 Tisoč let bizantinskega cesarstva — 18.10 Mladi glasbeniki na tekmovanju Villa Lobos — 18.40 Obzornik — 18.55 Ne prezrite — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Film tedna: Poslednji podvig diverzanta Oblasa — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 3. aprila: 9.10 do 15.55 TV v šoli — 16.55 Poročila — 17.00 Življenje na zemlji — 18.00 Otroštvo mladosti — 18.30 Obzornik — 18.40 Mladi o mladih — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 V živo — 21.35 Glasbeni magazin — 22.20 V znamenju.

PETEK, 4. aprila: 8.55 do 14.55 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Mi smo smešna družina — 17.35 Ptičje strašilo — 18.00 Domači ansambli: Planšarji Jožeta Jeršinovca — 18.30 Obzornik — 18.40 Računalništvo — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena oddaja — 21.00 Ti-grove brigade — 21.55 V znamenju — 22.10 Nočni kino: Brat, ali lahko prihraniš paro.

SOBOTA, 5. aprila: 8.00 Poročila — 8.05 Jakec in čarobna lučka — 8.20 Udar na brigada — 8.35 Minigodci v glasbeni deželi — 8.50 Otroštvo mla-

dosti — 9.20 Pisani svet — 9.55 London je moj — 10.45 Pot do pravične in spodbudne delitve — 11.45 Dokumentarna oddaja — 11.45 Poročila — 14.15 Guliverjeva potovanja — 15.25 Nogomet: Vojvodina — SZ — 17.20 Poročila — 17.30 Košarka: Cibona — Jugoplastika — 19.00 Naš kraj — 19.15 Zlata ptica — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 20.00 Vzpon Madsa Andersena — 20.55 Zabavno-glasbena oddaja — 21.45 Zlomljeno srce — 23.25 TV kažipot — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 30. marca: 15.55 Nedeljsko popoldne — 19.30 TVD — 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Kratak film — 21.30 Igrani film — 23.00 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

PONEDELJEK, 31. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.00 Pravljica — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.50 Telešport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Črni kruh — 22.30 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

TOREK, 1. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Književni klub — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena oddaja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Družbena tema — 22.00 Pesmi in pesniki — 22.30 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

SREDA, 2. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Izbor v sredo — 21.30 Glasbena oddaja — 22.15 TVD.

ČETRTEK, 3. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Znanost — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Neposredni stiki — 22.00 Včeraj, danes, jutri — 22.05 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

PETEK, 4. aprila: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Beseda mladih — 18.45 Zabavno-glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Kulturna oddaja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.15 Portreti — 21.45 Kratak film — 22.00 Igrani film — 23.45 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

SOBOTA, 5. aprila: 17.45 Kontaktna oddaja — 18.30 Narodna glasba — 19.00 Iz sporeda TV — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena oddaja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Dokumentarna oddaja — 21.40 Športna sobota — 22.00 Kronika festivala malih eksperimentalnih odrov.

ŠPORT

Uspeh Šmihela

Po dolgi in zelo uspešni zimski sezoni za smučarje se je začelo zopet nogometno prvenstvo. V najvišji ligi Avstrije že pred dvema tednoma. V nedeljo pa je bilo tudi v prvem razredu lestvice D tako daleč. Zaradi slabega vremena so morali še zadnjo tekmo od jesenske sezone preložiti v sedanjo vigredno. Gost v Šmihelu je bil Šentpavel.

Obe moštvi sta med drugim favorita za vstop v višjo ligo. Pričakovana je bila naporna in napeta igra. Zbralo se je ob zelo slabem vremenu okoli 250 gledalcev.

Obe moštvi sta začeli tekmo zelo previdno. Skušali sta drug drugega spoznati. V prvi pol uri so imeli domačini lahke prednosti. V 40. minuti pa prva velika šansa za Šentpavel: Napadalec zastrelji žogo centimetre mimo gola. Z 0:0 so šli v odmor.

Kar od začetka druge polovice druga 100-odstotna šansa za goste: Igralec da tri metre pred praznim golom čez gol. Sreča za Šmihel. V 55. minuti

pa Gerhard Ramusch nasprotnika ne more braniti drugače kakor s prekrškom, in to par metrov pred golom. Upravičena enajstmetrovka za Šentpavel. Igralec Gietler to šanso izrabi — 1:0 za goste.

Ta gol je bil za domačine morda le pozitiven. Zbrali so zadnje moči in streljali iz vseh kotov. Večkrat se je moral vratar iz Šentpavla izkazati. Igralcem je pa zmanjkalo vedno več moči, tako da so domačini še lažje napadali. V 65. minuti se vratar vrže mimo žoge in Ernst Britzmann da prvi Šmihelski gol. Še 25 minut časa za rešilni gol. V 75. minuti je imel Hermann Andrej — ki je prišel namesto Marka Krištofa — zmago pred nogah. V 87. minuti pa obramba iz Šentpavla žoge ni dobila pod kontrolo, tako da je domačin Martič lahko z malo sreče premagal vratarja.

Z zadnjo močjo so Šmihelčani le še rešili zmago nad zelo močnimi igralci iz Šentpavla. Zadovoljni in veseli so zaključili to važno in težko tekmo. Prihodnji teden pa igrajo proti DSG Borovlje v Borovljah. J. B.

Selani zmagali

S polno paro in uspešno so Selani začeli vigredno kolo v 2 razredu skupine E. V gosteh so v nedeljo zmagali proti moštvo

Škofjega Dvora zelo prepričljivo z 9:1 (3:1). Gole so dali: Flori Jug (2), Nanti Olip (1), Peter Olip (3), Zdravko Olip (1), Groz-

de Toševski (2). Novemu selškemu vratarju, Aleksandru Koščaku želi športno uredništvo NT mnogo uspeha.
Igrali so: Koščak, Oto Ogris,

Nanti Dovjak, Oto Travnik, Franci Kelih, Nante Olip, Karli Pristovnik, Zdravko Oraže, Peter Olip, Flori Jug, Grozde Toševski.

KAC:SAK 0:0

V svoji prvi igri pomladnega kola vzhodne spodnje lige je Slovenski atletski klub nastopil proti KAC in igral neodločeno. Samo po sebi je bilo skoraj gotovo, da bo SAK zaigral tako, kot smo od njega vajeni, namreč dobro. A igra je pokazala, da SAK-ovi igralci še niso bili v pravem razpoloženju. Težišče vseh akcij je bilo v sredini igrišča, samo v 87. minuti je mno-

gim zastal dih, ko je Velik sam prišel pred nasprotnega vratarja in zastrelil. Drugi višek, čeprav negativen, pa je bila izključitev KAC-ovega igralca Pawlucha. Užalil je sodnika.

Moštvo SAK: Dodič, Jakopič, Woschitz, Pandel, Lampichler, Sommeregger, Fera (80. Hobel Sigi), Zablantnik, Golec, Velik, Hobel Martin.

Obirsko: športne novice

Slovenski športni klub „Obir“ je v nedeljo, 9. marca, priredil na Obirskem II. mednarodno tekmo v smučarskih skokih. Na dvajsetmetrski skakalnici se je pomerilo 40 tekmovalcev iz Avstrije in Jugoslavije. Vabilu šele nedavno ustanovljenega kluba-gostitelja so se odzvali športniki skakalnih društev Lokve, Podkraj, Predmeja, „Triglav“ iz Kranja in „Obir“ z Obirskega.

Na prizorišču športnega dogodka se je zbralo lepo število gledalcev od blizu in daleč, ki so navdušeno spremljali domačo dvourni boj za pokale. Fantje so tekmovali v petih starostnih skupinah; od mlajših šolarjev preko šolarjev I, šolarjev II in

mladincev, pa do že dokaj rutiniranih in profiliranih članov, med katerimi so bili tudi skakalci kot Danilo Pudgar, ki je tekmoval že na olimpijskih igrah v Sapporu na Japonskem, kjer si je priboril osmo mesto. Na Obirskem pa je Pudgar z dvema sijajnima skokoma, ki so ju gledalci poplačali z navdušenim aplavzom, osvojil tako zmago v svoji skupini kot tudi naslov najboljšega dneva. S tem je dopolnil popoln uspeh gostov iz Jugoslavije, ki so odnesli vseh šestnajst pokalov, tako da so se domačini tokrat morali zadovoljiti z mesti od četrtega naprej. Lep in uspešen potek tekmovalništva pa je odško-

doval skakalce športnega kluba „Obir“, ki so tudi že navajeni boljših rezultatov, saj so pred kratkim na mednarodni tekmi v Jugoslaviji dosegli med drugim tudi eno prvo nagrado.

Po končani tekmi, ki je vsebovala poskusno in dve ocenjevalni seriji, je tajnik SKK „Obir“ dr. Gustav Brumnik povabil vse navzoče v gostilno Kovač na razdelitev nagrad. Pokale in diplome sta zmagovalcem podelila funkcionarja kluba mag. Mirko Oraže in Joži Hribar. Predsednik Oraže se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k brezhinemu poteku športne prireditve. Posebej je še omenil športni skakalni klub „Triglav“ iz Kranja in njegovega trenerja Braneta Finžgarja, ki je mlademu športnemu klubu „Obir“ veliko pomagal in mu še pomaga kot strokovnjak, trener in prijatelj.

Po razdelitvi nagrad pa so predstavniki vseh sodelujočih športnih društev izrekli željo po še nadaljnjih takšnih srečanjih.

REZULTATI:

Mlajši šolarji: 1. Boštjan Likar, 2. Leo Blaško, 3. Borut Dežman.

Šolarji I: 1. Jože Kešnar, 2. Mitja Vidmar, 3. Matjaž Zupan.

Šolarji II: 1. Martin Skrjanc, 2. Borut Dolenc, 3. Jože Jagodic.

Mladinci: 1. Branko Bizjak, 2. Dušan Rijavec, 3. Franc Zorman.

Člani: 1. in najboljši dneva Danilo Pudgar, 2. Darjo Gruden, 3. Metod Černigoj.

Darovi za tiskovni sklad:

N. N., Metlova	50.—	N. N., Nagelče	50.—
N. N., Metlova	20.—	Ana Mišič, Rikarja vas	20.—
Martin Komar, Kazaze	50.—	Matevž Wakounig, Mlinče	50.—
G. Florijan Zergoi, Kazaze	150.—	Družina Jože Wakounig, Mlinče	50.—
Elizabeta Kosic, Pribla vas	30.—	N. N., Rinkole	50.—
Ana Logar, Pribla vas	20.—	Lorenc Hafner, Rinkole	50.—
Herman Karisch, Sinča vas	50.—	N. N., Rinkole	20.—
Johan Silan, Sreje	20.—	Janez Kaiser, Rinkole	50.—
Terezija Kačnik, Sreje	20.—	Ignac Domej, Rinkole	100.—
N. N., Škocijan	50.—	Alojz Vauti, Replje	20.—
N. N., Škocijan	50.—	August Eberwein, Replje	10.—
N. N., Podgrad	10.—	Anton Jop, Replje	50.—
N. N., Grabalja vas	30.—	Maks Žmavcer, Vogrče	20.—
Apolonija Rupitz, Grabalja vas	50.—	Gertraud Končič, Vogrče	50.—
N. N., Mokrije	20.—	Hubert Zidej, Vogrče	50.—
N. N., Mokrije	30.—	Mihael Lubas, Vogrče	50.—
Ana Kuster, Mokrije	50.—		
Georg Sturm, Mokrije	50.—		
Jakob Potočnik, Mokrije	20.—		
Andrej Apovnik, Mokrije	20.—	● Iščemo pisarniško moč za KNJI-	
Andrej Skof, Gluhi les	50.—	● GOVDSTVO. Ponudbe na mi-	
N. N., Šentprimož	20.—	● zarstvo Leitgeb, 9143 Šmihel,	
Marija Potočnik, Vesele	50.—	● tel. 0 42 35 / 25 03.	
Andrej Polzer, Šentvid	50.—		

ZAHVALA

Za iskreno sočustvovanje ob težki izgubi dragega moža, ljubljenega očeta, dedka, brata in tasta, nepozabnega

Karla Prušnika-Gašperja

se iskreno zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem odboru za pripravo poslovitvenih svečanosti, godbi na pihala, Partizanskemu invalidskemu zboru, mešanemu zboru SPD „Zarja“, združenemu mešanemu in moškemu zboru Slovenske prosvetne zveze, mešanemu in moškemu zboru SPD „Gorjanci“, lovskemu zboru Kluba prijateljev lova, Južnokoroškimi lovskimi trobentačem ter vsem govornikom in udeležencem žalnih sej in poslovitvenih svečanosti.

TEREZIJA PRUŠNIK-MIRA
žena

v imenu sorodnikov

5. Izobraževalni teden: pot potrjena!

„Za idiote ni prostora“.

Tako se imenuje nova produkcija beljaške „Studiobühne“. Z njo se je začel v nedeljo, 9. marca, 5. Rožanski izobraževalni teden. Igro bi priporočal vsakemu. Ko sem bral v raznih koroških dnevnikih, da so se ljudje vračali solzni iz dvorane, nisem verjel in moral sem se smejeti. Vendar me je radovednost gnala in sem se sam hotel prepričati, ali pisanje drži. Priznati moram, da so dnevniki poročali res objektivno, igra ima nekaj posebnega. Že z gestiko dosejajo igralci tako dramatičnost, da bi si mislil, da imaš pred sabo same poklicne igralce. Dejansko pa so vsi laiki.

K vsebini: Duševno zaostal fant, ki ga starši enostavno zavrnejo, ker ni lep in tudi nič ne zna — „bolje bi bilo, če bi kar mrtev prišel na svet“ — najde zavetje in dobrega prijatelja pri starem in osamelem možu. Ta ga nauči v teku dveh let branja in pisanja in ga uči igranja na flavto. Pozabi pa mu povedati, da obstaja razlika med možem in ženo... Fant konča kot „seksualni zločinec“ v norišnici.

Vso to vsebino prikazujejo igralci tako dramatično in tako življenju približujoče, da ti postanejo zares solzne oči. Če pa pomislim, da je pisatelj razne situacije te igre ob lastni koži doživel in bil zmožen nato vse to napisati, ga moram pohvaliti. Hotel je namreč povedati, da se človek, kljub temu da je duševno zaostal, lahko nauči glavne naloge življenja... toda samo, če mu damo občutek, da ga ljubimo.

Sami se vprašajmo: Ali nismo tudi mi duševno zaostali? Imamo namreč zdravo pamet, pa se včasih tega ne zavedamo in ne najdemo skupne poti, ki se ji pravi „skupno delo“? Sploh mi Slovenci! Ali niste istega mnenja? Christian Zeichen

PREMIŠLJEVANJE O DVOJEZIČNOSTI

Maks Domej iz Rinkol pri Pliberku, Janko Ferk iz Klopinja, Sigi Hobel z Bilnjovsca in Jože Kuehs s Sodraževe pri Bilčovsu so bili s svojim delom, ki je bilo na kratko predstavljeno v okviru letošnjega Rožanskega izobraževalnega tedna v četrtek v Bilčovsu, povod in vzrok zelo plodne in zanimive diskusije. Diskusije, ki jo je le redko doživeti pri prireditvah te vrste. „To je tisto, kar razlikuje RIT od koroških kulturnih dni. Pogovor stoji v centru dogajanja, ni tistih frontalnih predavanj in zelo prisiljenih diskusijskih prispevkov,“ je izjavil domačin, navdušen pristaš Rožanskega izobraževalnega tedna.

Mladi avtorji pišejo v obeh deželnih jezikih, lahko je čutiti celo premoč pisanja v nemščini. To je bila tudi tema, katere se je lotilo občinstvo, ki je bilo pretežno mlado.

Večer je vodil prof. dr. Robert Saxer, ki je naglasil uvodoma, da se mu prav literarna branja na podežlju zdijo zelo važna; samo tako se bo spet ustvaril stik med pišočimi in bralci in se bo premostil jarek med mestno in podežljsko kulturno ustvarjalnostjo.

V pogovoru po literarnem branju, ki so ga domačini Martina, Monika in Pavlej požlahtili z ubranim igranjem na kitaro in flavti, je bila izražena globoka zaskrbljenost nad razvojem na koroškem, ki se prikazuje v tem, da naš človek bolj in bolj zapušča izražanje v svoji materinščini in se nagiba drugemu deželnemu jeziku, v katerem se lažje izraža (kot se je to opazilo pri mladih pisateljih, ki so sicer absolutni gimnazije za Slovence in bi pri njih ta trend ne smel veljati). Tudi to je boba za ohranitev materinščine koroških Slovencev, je dejal Andrej Kokot, sam pisatelj in avtor vrste knjig.

Medtem ko so mladi pisatelji mnenja, da to ni tolikšen problem, ker vendar s pisanjem v obeh jezikih približajo svoje misli in težave tudi bralcu drugega jezika, je omenil dr. Saxer znanega irskega pisatelja Samuela Becketa, ki je pisal samo „izven“ svoje irske materinščine, v angleščini in francoščini in je kljub temu uspel spraviti mnogo irskega v svetovno literarno dogajanje. „S tem še ni izgubljena identiteta,“ je rekel dr. Saxer in nakazal novo dinamiko v življenju na koroškem, ki se kaže v raznih iniciativah od Oktobrskega tabora do raznih dvojezičnih publikacij. Problem obstaja tudi v odnosu zavednih Slovencev do tako imenovanih vindišarjev, katerim bi se moralo stati ob strani pri iskanju svoje izgubljene identitete, katero so najbrž pod vplivom „koroškega podnebja“ nehote izgubili.